

Hertil valgtes: *Aubeck, Bækgaard, Marie Christensen, Henriette Crone, Døcker, Godskesen, Gregersen, Jejsen Christensen, Albert Jensen, Carl Jensen, Kloppenborg-Skrumsager, Lewinsky, Mægaard, Jørgen Møller og Sørensen-Egåa.*

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Rigsdagsbeslutning angaaende Afslutning af Konvention om Forligsnævn mellem Danmark og Svejts.

(Forslaget findes i Tillæg A. Sp. 2717).

Forslaget sattes til Forhandling.

Udenrigsministeren (Moltke): Det Forslag angaaende Afslutning af Konvention om Forligsnævn mellem Danmark og Svejts, som Regeringen har forelagt for det høje Ting, stemmer i alt væsentligt overens med de i denne Samling i Landstinget allerede fremsatte Forligsnævnskonventioner mellem de nordiske Lande. Det drejer sig om Nedsættelse af et særligt Nævn, som skal behandle saadanne Stridigheder, der ikke ifølge særlig Hjemmel skal behandles af den mellemfolkelige Domstol i Haag eller af en Voldgiftsret. Efter Bestemmelserne i Pagten for Folkenes Forbund skulde saadanne Stridigheder, naar de kan føre til et Brud, forelægges for Forbundsraadet. I den dansk-svejtsiske Konvention er det nu imidlertid bestemt, at de forinden skal henskydes til særlig Forhandling i et Forligsnævn, der er nedsat af de to stridende Lande. Fører dette ikke til noget Resultat, gælder da vedblivende Forbundspagten System.

Initiativet til Afslutningen af denne Overenskomst er udgaet fra den svejtsiske Regering, der ogsaa har taget Skridt til lignende Aftaler med andre Lande, saaledes f. Eks. med Sverige og Italien. Overenskomsterne er ligesom de nordiske Konventioner af samme Art indgaet i Henhold til en Beslutning af Folkeforbundsforbundsmedlemmer af afslutte Overenskomster af denne Art samt udarbejdede en Model, som kunde tjene som Forbillede ved Forhandlingerne mellem de enkelte Stater. Ved at arbejde med disse Spørgsmaal er man ganske naturligt naaet til enkelte Ændringer og Forbedringer paa visse Punkter. Eksempelvis kan nævnes, at Forligsnævnets Sammensæt-

ning ifølge Modellen af 1922 fremkommer saaledes, at enhver af de to Stater udpeger to Medlemmer af Nævnet, medens Opmanden udnævnes i Forening. Denne Regel findes endnu i de nordiske Konventioner. I den dansk-svejtsiske, som nu ligger paa Tingets Bord, er der imidlertid paa svejtsisk Foranledning truffet en noget anden Ordning; det bestemmes nemlig i Artikel 2, Stykke 2, at de kontraherende Parter udnævner hver frit et Medlem og udpeger de tre andre Medlemmer ved en fælles Overenskomst. Tanken hermed er at give Nævnet og dets Henstillinger en større Autoritet derved, at hele 3 Medlemmer paa Forhaand nyder begge Parter Tillid, medens Forholdet efter den ældre Ordning, hvor kun Opmanden udnævnes i Forening, ofte bliver saaledes, at hele Afgørelsen hviler paa hans Skuldre, da de andre Medlemmers Standpunkt mere eller mindre er givet paa Forhaand. Den nye Regel er, som sagt, foreslaet fra svejtsisk Side, og da man fra dansk Side ikke i dette Tilfælde nærer Betænkelighed derved, er den saaledes indført i Overenskomsten.

En anden Ændring af Reglerne i Modellen af 1922 er allerede indført i de nordiske Konventioner. Forslaget af 1922 foreslaar nemlig i Artikel 6, at Nævnets Beslutninger, der træffes med Stemmeferhed, ikke er gyldige, medmindre alle Medlemmer er nærværende. Artikel 11, Stykke 2, i den dansk-svejtsiske Konvention bestemmer imidlertid, at Nævnet gyldigt kan behandle Sagen, hvis samtlige Medlemmer har været behørigt indkaldt, og hvis Formanden og i det mindste 2 andre Medlemmer er til Stede. Man har nemlig ment, at Forhandlingerne for Nævnet ikke burde gaa i Staa, fordi et eller to Medlemmer deraf fik Forfald.

Endnu kan der maaske være Grund til at berøre et enkelt Punkt, som nærmest er af sproglig Art, og som allerede tidligere har været berørt i det høje Ting, nemlig at det i den danske Oversættelse i Artikel 10, 1ste Stykke, hedder, at Forhandlingerne for Nævnet er kontradiktoriske. Det er et teknisk Udtryk, der nærmest vil sige, at begge Parter skal have Lejlighed til at udtrykke sig i Form af en Procedure. Det er et Fremmedord, som imidlertid hyppigt benyttes i denne Forbindelse. Det burde maaske helst erstattes med et lettere forstaaeligt Udtryk, men er bibeholdt, da man ellers helt maatte omskrive Sætningen, saaledes som den lyder paa Fransk, og da der formentlig ikke findes noget enkelt dansk Ord, som er gængs i Sproget og har samme